

Canvis de criteri i recursos insuficients: radiografia de la reacció incompleta als brots de Lleida

Salut reforça el personal destinat al rastreig els casos per contenir contagis i prepara ajuts per allotjar temporers, però descarta el confinament domiciliari del Segrià

Una protesta de representants de la plataforma Fruita amb Justícia Social | ACN

Quan va marxar de vacances, coincidint amb Sant Joan, el balanç era d'una PCR positiva de cada deu. Quan va tornar la setmana passada, ja eren tres de cada deu. Ho explica Sergi Godia, metge de família del CAP d'Alcarràs. "Cada vegada ens arriben més casos. Són controlables, però la situació social en la que es troben molts d'ells és complicada", assegura en un breu parèntesi de la seva guàrdia. En aquests moments, pràcticament estan atenent només pacients de Covid-19 i un dels grans reptes són els rastrejos dels contactes.

[noticiadiari]2/205561[/noticiadiari]

La seva lectura de per què la zona està vivint aquesta circumstància respon bàsicament a dues realitats: les condicions vitals i laborals dels temporers i dels migrants que s'han quedats sense poder treballar a l'horta i també del "relaxament" que s'ha produït en la població en general des de la finalització de l'estat d'alarma. Les línies al CAP estan saturades. El *call center* els ajuda a agafar les trucades. "El rastreig és complicat. Es tracta de persones que viuen en grups de 10 o 15, amb dificultats idiomàtiques i que, a l'hora de detectar els contactes, potser no agafen el telèfon", relata Godia, motiu pel qual tenen en aquests moments una col·laboració estreta amb la

Guàrdia Urbana i amb dues mediadores que faciliten la interlocució.

El retrat del CAP d'Alcarràs resumeix la delicada gestió dels 15 brots que s'estan intentant contenir a la comarca del Segrià, 11 d'ells a empreses de la fruita. La gerent regió sanitària de Lleida, Divina Farreny, ha definit així l'estat de la situació

(<https://www.naciodigital.cat/noticia/205552/salut/avisa/no/prou/amb/confinament/perimetral/segria>) : "La transmissió del virus és alta, hi ha transmissió comunitària. El perimetratge no és suficient".

De moment, s'ha descartat el confinament domiciliari per prioritzar la pedagogia perquè es respectin les mesures de distància, higiene de mans i mascaretes

(<https://www.naciodigital.cat/noticia/205577/salut/considera/confinar/tothom/casa/cada/vegada/brot/no/es/sostenible>) . Però el Govern té sobre la taula la possibilitat de prendre mesures més dràstiques. "Res és absolut", ha dit la consellera de Salut, Alba Vergés, que admet la complexitat de la zona. A continuació, la radiografia que explica els punts de fragilitat a la comarca del Segrià.

1. Un increment de contagis més precoç de l'esperat

Aquest rebrot ens ha arribat abans de temps i ens ha agafat a contrapeu", ha reconegut el gerent territorial de l'ICS a Lleida, Ramon Sentís, una afirmació que topa amb la de la consellera Vergés, que ha defensat que "no és que hagi fallat res", sinó que la casuística al Segrià és molt concreta i que ja s'havia fet una prevenció en aquest sentit. La diagnosi que es fa des de les autoritats sanitàries és que se sumen els efectes del desconfinament amb la situació dels temporers i que els brots han coincidit en un moment en què part del personal sanitari estava de vacances. Això obliga a una reacció ràpida.

Salut ha xifrat que el Segrià necessita 20 facultatius, sobretot experts en crítics i semicrítics (<https://www.naciodigital.cat/noticia/205552/salut/avisa/no/prou/amb/confinament/perimetral/segria>) , i 50 professionals d'infermeria per donar servei a hospitals i atenció primària. Si bé 260 sanitaris es van oferir com a voluntaris, molts d'ells són estudiants que tot just han acabat ara la carrera. A l'Hospital Arnau de Vilanova s'ha habilitat una tercera planta per a malalts de Covid. A hores d'ara, n'hi ha una de plena i una segona al 50%.

El balanç aquest dimecres és de 69 hospitalitzats, 9 d'ells a la UCI. L'hotel Nastasi de Lleida tornarà a funcionar com a hotel Salut. "Les pròximes 24 hores determinaran si continuen arribant casos lleus, que són la majoria, o més greus", explica Oriol Yuguero, metge d'urgències a la capital del Segrià. A l'Arnau de Lleida, assegura, a hores d'ara estan preparats a nivell de material i tenen "cert marge de maniobra" d'hospitalització.

V?deo: <https://www.youtube.com/watch?v=Cgdq7P27AWE>

2. Una actuació vacil·lant

El confinament perimetral de la comarca del Segrià va arribar farcit de polèmica. Si bé divendres a la tarda Vergés el va descartar, poques hores després i per petició directa del president Quim Torra, es va ordenar el dissabte al matí en plena operació sortida (<https://www.naciodigital.cat/lleida/noticia/39387/comarca/segria/confinada>) de cap de setmana i de vacances. Des de Salut s'ha intentat defugir el xoc i s'ha defensat que les decisions "s'han pres quan tocaven" en funció de les dades de les quals es disposa a cada moment. També que les mesures preventives "fa setmanes" que es preparaven.

Ara, veus com les dels epidemiòlegs Antoni Trilla i Oriol Mitjà han defensat que és necessari el confinament domiciliari al Segrià. El departament comandat per Vergés, però, insisteix que, de moment, no s'opta per aquesta opció, sinó per un model que aturi els contagis sense necessitat d'ordenar a la població que es tanqui a casa. Aquest és l'objectiu que es fixa la conselleria de Salut i així ho ha verbalitzat el metge especialista en medicina predictiva i salut pública de l'Institut Català de la Salut (ICS) Jacobo Mendioroz, que dirigirà la nova unitat de seguiment de la Covid-19 que es posa en marxa.

"El tancament cada cop que es dispara l'epidèmia no és un sistema sostenible i adequat", ha explicat. El canvi de model passa, ha insistit, per un canvi d'hàbits de la ciutadania i el respecte estricte de les mesures de distància, higiene de mans i mascareta, obligatòria a partir de demà tant a espais públics oberts com tancats. També per protegir la població més vulnerable: s'han prohibit les visites a les residències, en els pròxims dies es revisaran les condicions dels 33 centres de gent gran i es farà un cribatge tant de personal com de residents.

3. Les dificultats per fer els rastreigs

Tal com explica el metge de família Sergi Godia, la realitat del Segrià suposa una complexitat afegida a l'hora de rastrejar els contagiats i els seus contactes. Més encara quan es compta amb recursos limitats per fer aquesta tasca. L'increment dels contagis al Segrià, de fet, s'ha començat a gestionar amb la mateixa plantilla de 9 persones que ja treballaven en l'equip de vigilància epidemiològica. Arran dels brots, se n'han contractat 15 més. "La clau és controlar els contactes", ha insistit la gerent de les regions sanitàries de Lleida i l'Alt Pirineu i Aran, Divina Farreny.

Els equips d'atenció sanitària són els encarregats de detectar els casos positius i els seus contactes més propers i l'equip d'epidemiologia fa les entrevistes per fer un mapa del brot i controlar-lo. En el cas del Segrià, Mendioroz ha assegurat que la majoria de brots estan controlats o estan en fase d'estar-ho, però el nivell de contagi és alt i la transmissió és comunitària.

Després són els rastrejadors telefònics els que han de fer trucades als contactes per demanar-los que facin la quarantena i avisin al centre d'atenció primària en cas de tenir símptomes. Ho fan a través del *call center* de Ferrovial, que a l'espera que es reverteixi el contracte continua operant. Amb tot, com explica Godia, el problema és que topen amb dificultats d'idioma, amb persones que no despengen el telèfon o, com ha explicat Ramon Sentís, gerent territorial de l'ICS a Lleida, amb persones que haurien de confinar-se i no segueixen les indicacions.

4. La precarietat social i vital de temporers

Les condicions laborals en algunes empreses on treballen els temporers i les precàries condicions vitals dels migrants dificulten les mesures de prevenció, detecció i seguiment, motiu pel qual s'ha hagut d'activar un pla de xoc. Per una banda, a nivell local s'ha anunciat una inversió de 428.000 euros per garantir allotjament per a temporers i persones sense llar. També s'ha demanat als ajuntaments del Segrià que posin a disposició equipaments públics per poder fer un aïllament correcte de les persones que donin positiu de Covid-19 i que no tinguin possibilitat de fer la quarantena a casa seguint els paràmetres indicats.

Per una altra banda, la consellera d'Agricultura, Teresa Jordà, ha reclamat que "no es criminalitzi" la pagesia i ha centrat el focus en exigir al govern espanyol una regularització de les persones migrades perquè puguin disposar d'un permís de treball permanent. Tot i això, ha estat el vicepresident del Govern, Pere Aragonès, qui ha assenyalat la necessitat d'un major control a les empreses per garantir les condicions laborals dels temporers. Si bé dissabte Vergés es va mostrar reticent a aplicar la via sancionadora, Aragonès ha advocat aquest dimarts per actuar amb contundència contra els empresaris agrícoles "que ho fan malament" amb els temporers i no garanteixen les proteccions i les distàncies de seguretat.

El fet de no disposar d'una situació regularitzada dificulta els contractes de treball i alguns dels que han aconseguit treballar a l'horta ho fan sense comptar amb la protecció adequada i sense poder prescindir de la retribució, es trobin bé o es trobin malament. També hi ha persones migrades que s'han desplaçat fins al Segrià -algunes d'elles vivien abans de la venda ambulants- i que s'han trobat sense poder exercir de temporers i amb dificultats per trobar allotjament. A Lleida s'han habilitat pavellons, però n'hi ha que han quedat fora de la xarxa assistencial. Des de Salut s'ha començat a esbossar ja la figura del "rastrejador a peu de carrer" i s'impulsa una coordinació amb els ens locals per intentar donar cobertura a aquestes persones.

5. Qüestions sense resoldre

Si bé el reforç de l'equip de vigilància epidemiològica encara no s'ha completat -a Lleida s'incorporen 15 persones noves i a nivell català 115 que se sumaran als 85 que ja hi eren-, també continua estant vacant la plaça de responsable de Salut Pública. Joan Guix va deixar el càrrec fa un mes i mig per motius de Salut. També està pendent revertir el polèmic contracte amb Ferrovial per valor de més de 17 milions d'euros per fer el seguiment de contactes. El Govern va decidir fer marxa enrere després que l'oposició manifestés que s'havia de reforçar l'atenció primària en comptes d'externalitzar aquesta funció. Amb tot, el contracte està en *stand by* i els *call center* continuen funcionant fins que es trobi una alternativa.

[noticiadiari]2/205460[/noticiadiari]

[noticiadiari]2/205035[/noticiadiari]

?[noticiadiari]2/205309[/noticiadiari]

[noticiadiari]2/201967[/noticiadiari]

?[noticiadiari]2/204396[/noticiadiari]